

سیدفرید قاسمی

مطبوعات سینمایی ایران

«سیدفرید قاسمی، پژوهشگر تاریخ مطبوعات ایران است.»

اشاره:

آنچه در پی می‌آید، خلاصه بخشی از مجموعه‌ای چاپ نشده است، با نام «تاریخ موضوعی مطبوعات ایران» که حاصل یک دهه پژوهش و نگارش نگارنده آن است.

پیش از این، خلاصه بخشی از این مجموعه با نام «تاریخچه مطبوعات ورزشی ایران» چاپ شد و اینک خلاصه

بخش دیگری از آن به نام «تاریخچه مطبوعات سینمایی ایران» پیش روی شماست که نگاهی گذرا به شصت و دو سال مطبوعات ادواری سینمایی دارد.

پانزدهم اسفند ماه ۱۳۰۷ شمسی، علی وکیلی صاحب گرانند سینما و سینما سپه تهران (که بعدها به زهره تغییر نام داد)، به

ریاست اداره انطباعات وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه می‌نویسد: «چون این بنده علی وکیلی می‌خواهم مجله‌ای به نام مجله نمایشات سینما که یکی از وسایل ترقی اخلاق جامعه و مملکت است دایر و نشر دهم... از آن ریاست محترم تقاضای امتیاز و انتشار مجله مزبور را [می‌نمایم]. صاحب امتیاز و مدیر مسئول خود بنده

خواهم بود. امید است با توجه مخصوصی که به توسعه معارف و انتشارات دارند، اجازه انتشار آن را مرحمت [فرمایند]. در خاتمه احترامات فایقه را تقدیم می‌دارد. علی وکیلی، آدرس: خیابان ناصریه، نمره ۱۰. وزارت معارف نیز این‌گونه پاسخ می‌دهد:

آقای میرزا علیخان وکیلی، مراسله مؤرخه ۱۵ اسفند ۱۳۰۷ دایر به تقاضای امتیاز مجله موسوم به «مجله نمایشات سینما» و اصل... سواد مصدق ورقه هویت خود را به انضمام تصدیق ارسال دارید تا

نسبت به صدور امتیاز مذکور اقدام لازم به عمل آید...

در پی ارسال مدارک و طی مراحل قانونی و صدور پروانه انتشار، نخستین شماره این مجله در مرداد ۱۳۰۹ با نام سینما و نمایشات به قطع وزیری و در ۴۸ صفحه منتشر می‌شود. بر روی جلد و زیر نام مجله سینما و نمایشات آمده است: مؤسس و صاحب امتیاز: علی وکیلی، هر ماه یک شماره منتشر می‌شود، مدیر و سردبیر: اسحق زنجانی، سال اول، ۱ مرداد ماه ۱۳۰۹، شماره اول، محل اداره: سینما سپه. خیابان سپه. طهران، وجه اشتراک سالیانه در همه جا ۳ قران است، قیمت اعلانات یک صفحه ۸۰ قران. ۱/۲ صفحه ۵۰ قران. ۱/۴ صفحه ۲۰ قران. تخفیف (جهت) اعلانات مکرر داده خواهد شد. همچنین پشت جلد این شماره، اختصاص به تصویر نور ماتالماج هنرپیشه مشهور آن زمان دارد. در مقدمه نخستین شماره که نام آن «سرمایه تأسیس و مقصود» می‌باشد، می‌خوانیم: «... سینما که امروزه

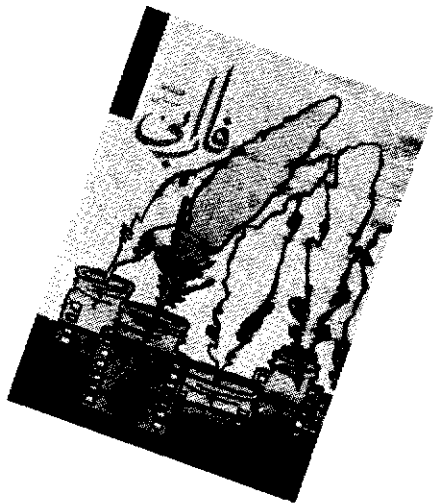
یکی از عوامل مهم زندگانی اجتماعی و یکی از وسایل عمده تهذیب و تربیت نوع انسانی محسوب است، در بدو اختراع و تأسیس، یک امر خیلی ساده و یک موضوع بی نهایت کوچکی شمرده می‌شد. ولی آیا می‌دانید که مخترعین این صنعت شریف، تحمل چه موارثها و شدایدی را نموده‌اند تا آن را به اوج ترقی و تعالی رسانیده‌اند؟!». همچنین در بیان اهداف مجله نیز می‌نویسند: «از آنجایی که تصمیم گرفته شده است در این مجله، صفحه مخصوصی راجع به چگونگی اختراع سینما و شرح زندگانی مخترعین آن و زحمات آنها و تاریخچه سینمای عالم و ایران درج شود، لذا عجلتاً از بحث در این مورد خودداری نموده و وعده می‌دهیم که مشترکین محترم این مجله و قارئین گرام را به قدر مقدور از

طرز تهیه فیلمهای امروزه و نتایج تجربیات و اختراعات تعجب‌آور علمای این فن، مسبق داریم... یگانه سرمایه ایجاد این مجله وسیله موفقیت و پیشرفت خود همانا تشویق و ترغیب اهالی محترم و علاقمندان دانسته با اتکا به مراحم آنان، قدم نخستین را برداشته و اینک شماره اول را تقدیم می‌داریم.» مطالب نخستین شماره این مجله، از این قرار است: سینما در ایران، اخلاق آرتیست: فیلمهای خوب، سینماهای دایر طهران و پروگرامهای فعلی، آگهیها.

شماره دوم این ماهنامه، در ۲۸ صفحه به قطع کوچک (به غیر از صفحه اعلان که ضمیمه مجله است) در چاپخانه سربی (اتحادیه طهران لاله‌زار) در شهریورماه ۱۳۰۹ چاپ و منتشر شده است. مندرجات شماره دوم عبارت است از: احصایه سینما در دنیا، صنعت مطلب نویسی فیلم، فیلم گویا، فیلمهای خوب، ورزش و سینما، ریشارد تالماج ستاره سینما، سینماهای دایر طهران.

اطلاعات ما از شماره یک این نشریه، بر اساس فهرست مجله‌های فارسی موجود در کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه تهران، و مطالب ارائه شده پیرامون شماره دوم، به نقل از کتاب مرحوم صدر هاشمی، تاریخ جراید و مجلات ایران (ج سوم، ص ۵۵) است.

دومین نشریه ادواری سینمایی در ایران نیز، با نام نمایش به مدیریت اسحاق زنجانی در سال ۱۳۱۷ منتشر شده است که حتی یک نسخه از شماره‌های آن در کتابخانه‌های معتبر موجود نیست تا بتوانیم اطلاعات بیشتری پیرامون این نشریه ارائه دهیم. همچنین اشاره به این نکته ضروری به نظر می‌رسد که قبل از این نشریه، روزنامه ایران (به مدیریت زین‌العابدین رهنما) در سال ۱۳۱۲ شمسی

در تهران یک شماره ضمیمه سینمایی منتشر کرده است که اگر این تکشماره را یک نشریه خاص مسایل سینمایی محسوب نکنیم، در حقیقت تا سال ۱۳۲۰، دو نشریه سینمایی در ایران منتشر شده است.

دهه بیست

نخستین مجله سینمایی که در دهه بیست منتشر شده است، هالیوود نام دارد. صاحب امتیاز این مجله، جعفر جهان و مدیریت آن به عهده علیرضا امیر معز بوده است. شماره اول این مجله در ۲۰ صفحه و به بهای ۱۰ ریال در تیرماه ۱۳۲۲ انتشار یافته، چهره مطبوعات معاصر، این مجله را ضمیمه روزنامه ایران مصور معرفی کرده است و در مطبوعات ایران از شهریور ۱۳۲۰ تا ۱۳۲۶ نیز آمده که این مجله از زمستان ۱۳۲۵ به بعد منتشر نشده است. همچنین در فهرست مجله‌های موجود در کتابخانه ملی ایران، مجله‌ای را با نام جوانان هالیوود معرفی کرده‌اند که مشخصات همین نشریه را دارد.

بعد از هالیوود و در ادامه دهه بیست، این نشریات، اختصاص به مسایل سینما داشتند: ایران فیلم، هنرمندان، فیلمها و پرده‌ها. ایران فیلم را در سال ۱۳۲۳ ایران‌پور انتشار داد، هنرمندان نیز نشریه‌ای بود که با امتیاز فضل‌الله بایگان و سردبیری صمد نامور چاپ شد. به استناد چهره مطبوعات معاصر، مجله فیلمها و پرده‌ها را با روش هنری، سینمایی در نوزدهم خرداد ماه

۱۳۲۸ علی عباسی منتشر کرده است. اما اشاره به این نکته را ضروری می‌دانم که در دیگر منابع، تاریخ انتشار مجله فیلمها و پرده‌ها را دهه سی می‌دانند. برای مثال، در جدیدترین مطلب پیرامون فیلمها و پرده‌ها در مجله گزارش فیلم (سال ۲، ش ۶، آذرماه ۱۳۷۰، ص ۲۸) آمده است: «... شماره اول

کوشان و سردبیر آن علی کسمایی بود. پس از این نشریه و در آبان ماه ۱۳۳۰، ماهنامه ماه نو (فیلم) به مدیریت محمدعلی شیرازی و زیر نظر سیروس قهرمانی و سردبیری اسماعیل مزارعی انتشار یافت. در سال بعد و در سوم خرداد ماه ۱۳۳۱، مجله عالم سینما به مدیریت ابوالقاسم رضایی انتشار یافت که بیش از دو شماره دوام نیاورد. در نهم شهریور ماه همین سال، مجله جهان سینما به کوشش سیامک وثوقی و با امتیاز عباس ابتهاج در ۲۴ صفحه و به قطع ۲۷/۵×۲۱ منتشر شد. مدیر و سردبیر این مجله، ابتدا امیرحسین فرهنگ و از شماره ۵ به بعد هوشنگ قدیمی بود. پس از تعطیلی این مجله، در نهم آذر ماه ۱۳۳۱ امیرحسین فرهنگ با امتیازی که داشت، به سردبیری فریبرز ابراهیمی مجله‌ای با نام ستارگان سینما منتشر کرد. در همین فصل، نشریه دیگری با نام سینما تئاتر به صاحب امتیازی پوران نصیری در ۲۴ صفحه و به قطع ۲۷/۵×۲۱ منتشر شد که پس از چندی در اثر ادغام این دو مجله، یک شماره مجله با نام ستارگان سینما و تئاتر منتشر شد که طلوع نکرد، غروب کرد.

در زمستان سال ۱۳۳۲، مجله‌ای در تهران منتشر شد که تاکنون در تاریخ مطبوعات ایران به لحاظ تداوم انتشار (بدون احتساب وقفه‌ها) با سابقه‌ترین نشریه

این مجله، در تاریخ چهارشنبه ۷ آبان ماه ۱۳۳۷ در ۲۸ صفحه منتشر شد. صاحب امتیاز مجله جواد عظیمی بود و تحت نظر علی عباسی با همکاری فریدون همایون‌نژاد به قیمت ۴ ریال به صورت یک مجله دو هفته‌گی انتشار می‌یافت. در شماره سوم، صاحب امتیاز مجله عوض شد و به صورت فوق العاده مجله ستاره سینما با امتیاز پایور گالستیان انتشار یافت. شماره ۴ این مجله در تاریخ ۵ اسفند ماه ۱۳۳۱ به بازار آمد. در شناسنامه این شماره، اسم علی عباسی و فریدون همایون‌نژاد دیده نمی‌شود و زاهد به تنهایی مجله را منتشر کرده است. مجله شماره ۴ با امتیاز بیوک صابر به صورت ماهنامه روزنامه سیاسی منتشر شد.

در سال ۱۳۲۴ نیز مجله‌ای هفته‌گی با نام هنرپیشگان و نشریه دیگری با نام شباهنگ انتشار یافت که در کنار مباحث هنری، به ویژه تئاتر، نظری هم به سینما داشتند.

دهه سی

در دهه سی، به ویژه در سالهای نخست این دهه، به لحاظ تعداد، مطبوعات سینمایی سیر صعودی داشتند. طلوع مطبوعات سینمایی در این دهه با تولد مجله دو هفته‌گی عالم هنر در ۲۲ شهریور ماه ۱۳۳۰ آغاز می‌شود. صاحب امتیاز این مجله اسماعیل

● امروزه در شکل ظاهر و محتوای مطبوعات سینمایی دگرگونی عمیقی رخ داده است و افزایش کمی و کیفی مطبوعات سینمایی نسبت به دهه های ۴۰ و ۵۰ کاملاً محسوس است.

● نخستین نشریه سینمایی ایران با عنوان «مجله سینما و نمایشات» به صاحب امتیازی علی و کیلی در اول مرداد ماه ۱۳۰۹ منتشر شد.

سینمایی محسوب می شود. نام این مجله ستاره سینما، ناشر آن شرکت انتشاراتی ستاره سینما، به مدیریت پانروز [پانروز] گالستیان و نخستین سردبیر آن، کاظم اسماعیلی است. ابتدا این مجله در قطع ۲۷×۲۰ و بین ۲۴ تا ۴۰ صفحه منتشر می شد. همچنین این شرکت از سال ۱۳۳۹، ماهنامه ستاره سینما و از زمستان ۱۳۵۱، فصلنامه ستاره سینما را با نام فیلم منتشر کرد.

در یازدهم اردیبهشت ۱۳۳۳، مجله پیک سینما ابتدا با امتیاز روزنامه ایران (صاحب امتیاز حمید رهنما) و سپس با امتیاز مجله ورزش (صاحب امتیاز عبدالله نادری) و به سردبیری طغرل افشار در ۲۸ صفحه منتشر شد. قطع این مجله که در تهران انتشار می یافت، ۲۷×۲۱ بود. پیک سینمایی نجات خبر می دهد نیز با امتیاز روزنامه نجات (صاحب امتیاز مجید نجات) در همین سال منتشر شد که در حقیقت ادامه دهنده و استمرار انتشار پیک سینماست.

در بیستم مهرماه ۱۳۳۳، با امتیاز روز نجات مین (صاحب امتیاز حسین نیرومندزاده)، فرهاد فروهی مجله ای دو هفتگی با قطع ۲۷×۲۱ و در ۲۴ صفحه با نام سینما منتشر کرد که انتشار آن با امتیاز نشریه موزیک ایران (صاحب امتیاز بهمن هیربند) تداوم پیدا کرد.

اداره کلی هنرهای زیبای کشور نیز در اردیبهشت ۱۳۳۶ مجله ای تحقیقی و فنی با

نام فیلم و زندگی در تهران منتشر کرد. این ماهنامه پس از انتشار شماره هفتم تعطیل شد. در هفدهم مهرماه ۱۳۳۶ مجله پست تهران سینمایی در قطع ۲۷×۲۱ و در ۳۰ صفحه منتشر شد. صاحب امتیاز این مجله دو هفتگی، محمدعلی مسعودی و مدیر آن امیرمسعود پرومند بود. جهان سینما (مسلک و جهان سینما) نیز با امتیاز نشریه هفتگی اجتماعی مسلک (صاحب امتیاز: ابوالفضل ساغریغمایی) و سردبیری علی مرتضوی در چهارم اسفند ماه ۱۳۳۷ به قطع ۲۷×۲۱ و در ۲۶ صفحه منتشر شد.

در سال ۱۳۳۸، مجله هفتگی بامشاد که از بیست و یک خرداد ماه ۱۳۳۵ به مدیریت اسماعیل پوروالی در تهران منتشر می شد، نشریه ای به نام آشنا «مجله سینمایی بامشاد» منتشر کرد که حاوی نقد و بررسی فیلمها و معرفی آثار هنری بود.

از فروردین سال ۱۳۳۹ به مدت پنج سال، سالنامه ای به نام مولن روژ منتشر شد که بیشتر مطالب آن تبلیغ فیلمهای وارداتی بود. در همین سال نیز مجله تربیتی، اجتماعی و تحقیقی سپیده فردا که دانشسرای عالی منتشر می کرد، ویژه نامه سینمایی انتشار داد.

دهه چهل

در نوروز ۱۳۴۰، هوشنگ کاوسی مجله ای با نام هنر و سینما [هفته نامه انتقاد فیلم] منتشر کرد که با چند وقفه تا سال

۱۳۴۵ تداوم داشت (پیش شماره این نشریه در پاییز ۱۳۳۹ منتشر شد).
خلیل اسعد رزم آرا نیز در سال ۱۳۴۰ مجله ای هنری، سینمایی با نام آدینه با امتیاز مرد مبارز منتشر کرد. این مجله ابتدا هفتگی و سپس ماهانه منتشر شد.

در بهمن ماه ۱۳۴۰ نشریه هنری، سینمایی فیلم و هنر با امتیاز صبح امروز (صاحب امتیاز: عفت عمیدی نوری) منتشر شد. این نشریه که در تهران منتشر می شد، ابتدا ماهانه و سپس هفتگی بود. صاحب امتیاز این مجله، در سال ۱۳۴۱ نیز یک شماره مجله با نام فیلم «نشریه ماهانه صبح امروز» منتشر کرد. عبدالمجید رضانی با امتیازی که داشت، با کمک جمعی از دست اندرکاران سینمای نوشتاری، در دوم اسفند ماه ۱۳۴۱ مجله ای با نام فیلم و هنر منتشر کرد که با چند وقفه تا خرداد ماه ۱۳۵۳ حیات داشت. همچنین در این سال، هفته نامه ای به نام جیبی منتشر شد که بخش زیادی از آن را مطالب سینمایی تشکیل می داد.

خلیل اسعد رزم آرا در سال ۱۳۴۶ نیز یک نشریه سینمایی با نام مرد مبارز برای علاقمندان فیلم و سینما منتشر کرد که تداوم نیافت. همچنین دوره جدید ماه نو (فیلم) در این سال با امتیاز محمدعلی شیرازی و مدیریت و سردبیری سیروس قهرمانی منتشر شد که پس از چندی، تقی مختار سردبیری آن را به عهده گرفت و فاصله

انتشار آن هفتگی شد. دوره جدید موزیک ایران (جهان سینما) نیز که در این سالها با روش هنری منتشر می‌شد و نظری هم به دنیای سینما داشت، به مدیریت بهمن هیربند و زیر نظر عطاء آذر تیموری از مهرماه ۱۳۴۹ ماهانه منتشر شد. در همین سال و سال ۱۳۵۰، گاهنامه کتاب سینما را انجمن فیلم دانشجویان دانشگاه شیراز منتشر کرد.

همچنین در سه دهه: ۲۰، ۳۰ و ۴۰ نشریات دیگری با نام سایه‌ها، عالم هنر، هنر، شما و سینما، جدول و سینما، مُد و سینما، عصر جدید سینمایی پروانه انتشار گرفتند که بعضی منتشر نشده‌اند و از تعدادی که منتشر شده‌اند نیز متأسفانه شماره‌هایی در کتابخانه‌های تهران موجود نیست تا اطلاعاتی پیرامون آنها ارائه شود. نکته دیگر اینکه در سی سال مورد بحث، نشریات هنری نمایش، هفت هنر، هنرهای ملی، اخبار و اطلاعات هنری، اخبار هنر و هنرمندان، این هفته در تهران نیز منتشر شدند که در حاشیه دیگر مطالب، به مسایل سینما هم می‌پرداختند.

دهه پنجاه

در آغاز این دهه، بصیر نصیبی سینمای آزاد را در تهران انتشار داد. شماره نخست این دفتر ادواری، در آذر ماه ۱۳۵۰ و شماره‌های دوم و سوم آن در سالهای ۵۱ و ۵۲ انتشار یافت. در همین ماه، انجمن فیلم دانشگاه صنعتی، زیر نظر حسن سیفی دفتری در سینما را منتشر کرد که شماره دوم آن در اسفند ماه ۱۳۵۰ منتشر شد. انتشارات بابک نیز ویژه سینما و تئاتر را زیر نظر بهمن مقصدلو در تهران در آبان ماه سال ۱۳۵۱ انتشار داد. از این گاهنامه تا اسفند ماه ۱۳۵۲، جمعاً شش شماره منتشر شد. سینما نیز ماهنامه‌ای بود که از سال

بودند و سعی در حاکمیت ابتدال بر سینما داشتند. مسعود برزین در مطبوعات ایران ۵۳-۱۳۴۳ می‌نویسد: «...در جمع این حوادث و وقایع، موضوعهای مربوط به هنرمندان، خوانندگان و ستاره‌های سینما، بازاری گرمتر داشته است و به جرئت می‌توان گفت که ده سال مورد بحث، ماه عسل این گروه با مجلات هفتگی بود. در هیچ دهه‌ای دیده نشده که هفتگیها تا این حد به زندگی هنری و خصوصی خواننده و بازیگر بپردازند و آنها را بزرگ کنند. مسئله هنر نزد این گروه قابل تأمل است... ولی می‌توان گفت که فاسق بازی فلان هنرپیشه، لخت شدن فلان بازیگر سینما در میهمانی، حامله شدن این و خریداری اتومبیل آخرین سیستم از طرف یک پولدار عیاش برای آن، از صفحات مجلات هفتگی به دور نمانده، در ردیف اخبار و همطراز با مسایل مهم به چاپ رسیده و به خریدار محله تزریق شده است.» مرحوم حبیب یغمایی نیز در دفاع از حریم مقدس مطبوعات در مطلبی به نام «مطبوعات امروز» در شماره ۳۵۴ یغما (اسفند ۱۳۵۶) می‌نویسد: «...هم اکنون در کشور عزیز ما در جراید و مجلات ما نکاتی که آموزنده باشد و بارقه‌ای بدرخشد و فکری گشاینده پدید آرد، نیست؛ خوارها کاغذ سیاه می‌کنند و عمر عزیز خواننده را تباہ، نه به نیت خیر اندیشی و راهنمایی، بل دکانهایی برای تجارت و سودگیری گشوده‌اند که ناپسندترین بازرگانیهاست، از می‌فروشی و تریاک فروشی زیان بخش‌تر و زنده‌تر!»

دو سال نخست انقلاب

در ادامه دهه پنجاه و در دو سال نخست انقلاب، تصویر، فیلم و سینما، سینمای نوین نشریاتی بودند، در حیطه مسایل سینمایی. تصویر مجله‌ای فرهنگی، هنری،

۱۳۵۲ تا ۱۳۵۸، به همت وزارت فرهنگ و هنر و زیر نظر جمال امید، هاشم خردمند و بهرام ری‌پور منتشر می‌شد. نشریه جشنواره جهانی فیلم تهران نیز از سال ۱۳۵۲ با فاصله دو ماه یک‌بار و در زمان فستیوال، روزانه و به دو زبان فارسی و انگلیسی منتشر شد که در هر سال، شماره سال مورد نظر، مثل سینما ۵۲، سینما ۵۳ و... عنوان آن بود. مدیر این نشریه بهرام ری‌پور بود و سردبیری آن را جمال امید به عهده داشت.

«ویژه سینمای ایران» نیز نام شماره ۱۸ مجله فرهنگ و زندگی بوده که در ۱۸۴ صفحه در تابستان ۱۳۵۴ انتشار یافت. فیلم... نقد و نظر نیز نام یک نشریه کپی شده بود که در تیراژ محدود در آبان و دی ۱۳۵۴ و آذر ۱۳۵۵ منتشر شد. همچنین اداره کل نظارت و نمایش در سال ۱۳۵۵ نشریه‌ای منتشر کرد با نام آگاهی نامه که در تیراژی محدود توزیع می‌شد. سینمای آزاد ایران نیز در سال ۱۳۵۷ چند شماره نشریه داخلی منتشر کرد.

در دهه‌های ۴۰ و ۵۰، علاوه بر نشریات خاص سینمایی در ایران، مجله‌های دیگری نیز بودند که در این قلمرو گام نهاده‌اند که می‌توان این‌گونه نشریات و یا کل نشریاتی را که به تحریر سینمای نوشتاری پرداخته‌اند، به دو دسته عمده تقسیم کرد: گروهی که با سینما برخورد فرهنگی، نقادانه و تخصصی داشتند و گروهی که با انتشار رنگین‌نامه، عامل ترویج فقر فرهنگی در سینمای ایران

سینمایی بود که ماهانه (نامرتب) با امتیاز احمد سلیمی و مدیریت سیروس قهرمانی از سال ۱۳۵۸ تا ۱۳۶۱ (هرسال با نام سال مورد نظر، مثل تصویر ۵۸، تصویر ۶۰ و...) در تهران منتشر شد. فیلم و سینما را پایور گالستیان و جواد هوشمندفر در سال ۱۳۵۸ در تهران انتشار دادند که در حقیقت ادامه همان ستاره سینما بود. سینمای نوین نیز فصلنامه‌ای بود که به کوشش شهروز جویانی در شش شماره از سال ۱۳۵۹ تا بهار ۱۳۶۴ انتشار یافت. البته در این سالها دوشنبه‌نویسین و ایران هنرنیز منتشر شدند که نظری هم به عالم سینما داشتند.

دهه شصت

در نخستین سال از این دهه، پیام سینما، دفترهای سینما، محراب به طبع رسیدند. پیام سینما و دفترهای سینما (البته شماره‌ای از این دفتر تاریخ ۱۳۵۹ را دارد) در این سال گاه به گاه منتشر شدند، اما محراب فصلنامه‌ای هنری سینمایی بود که کانون سینماگران آماتور ایران (و به کوشش حجت‌الله سیفی) آن را انتشار داد. در دومین سال این دهه (سال ۱۳۶۱)، مجله‌ای وزین منتشر شد با نام فیلم با روش خبری، آموزشی و با کادری که مسعود مهربانی صاحب امتیاز این مجله در رأس آن قرار دارد. این نشریه، هم اکنون نیز هر ماه منتشر می‌شود و تا سال ۱۳۶۷، تقریباً تنها نشریه‌ی خاص مسایل سینمایی در ایران بود. البته در طول این سالها، مجله‌های هفتگی به ویژه سروش، جوانان امروز، اطلاعات هفتگی نیز حاوی مطالب سینمایی بودند و مطبوعات هنری نیز بخشی را به مسایل سینمایی اختصاص می‌دادند و گاه ویژه‌نامه‌های سینمایی منتشر می‌کردند. در پاییز سال ۱۳۶۷ به کوشش سید

ابراهیم نبوی یک شماره نشریه با نام کتاب سروش (سینما ۱-) منتشر شد. در زمستان همین سال، بنیاد سینمایی فارابی به مدیریت محمد بهشتی و سردبیری محمود ارژمند، فصلنامه هنری و سینمایی فارابی را منتشر کرد.

در سال ۱۳۶۸، فریدون جیرانی نشریه‌ای با نام سینما به فاصله دو ماه یک‌بار منتشر کرد. در پاییز همان سال فیلمخانه ملی ایران نیز فصلنامه‌ای با عنوان نامه فیلمخانه ملی ایران انتشار داد.

در فروردین ماه ۱۳۶۹ با امتیازی که معاونت سینمایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی داشت، به مدیریت پرویز صمدی مقدم مجله‌ای با نام فرهنگ و سینما منتشر شد. امتیاز این ماهنامه که با روش فرهنگی، سینمایی در تهران منتشر می‌شد، پس از انتشار سه شماره لغو، و امتیاز جدیدی به نام پرویز صمدی مقدم در همین سال و به همین نام صادر شد و بدین ترتیب، دوره جدید فرهنگ و سینما از آذر ماه ۱۳۶۹ آغاز شد.

در اردیبهشت ۱۳۶۹، کریم زرگر نیز ماهنامه‌ای فرهنگی، هنری (تخصصی سینما و تلویزیون) با نام گزارش فیلم منتشر کرد. در بهار همان سال، دفتر اول کتاب فیلم و سینما زیر نظر بهمن دری اخوی و به سرمایه‌ی انتشارات خردمند انتشار یافت. در سال بعد (بهار ۱۳۷۰)، مجله سوره فصلنامه‌ای با نام سوره ویژه سینما منتشر کرد. سینما نیز نام هفته‌نامه‌ای بود که پیش شماره اول آن در ۲۸ اسفند ۱۳۷۰ در ۲۴ صفحه با امتیاز و مدیریت حسین و خسروی و سردبیری سید غلامرضا موسوی در تهران منتشر شد. همچنین در این سالها چند هفته‌نامه در تهران می‌شود که پس از انعکاس رویدادهای ورزشی صفحاتی را نیز به اخبار سینمایی

اختصاص می‌دهند. البته قبل از این هفته‌نامه‌ها و در نیم قرن اخیر، صدها روزنامه، هفته‌نامه و ماهنامه حاوی اخبار، رویدادها و نقدهای سینمایی بودند که در این میان، سخن جایگاه ویژه‌ای داشت. این مجله که از سال ۱۳۲۴ منتشر شد، بیش از سی سال به سینما و تأثیر توجهی جدی داشت و در برخی از شماره‌ها، حاوی بررسیها و انتقادهای با ارزشی پیرامون فیلم و سینما بود. همچنین در سه دهه اخیر، به مناسبت فستیوالها و جشنواره‌ها ویژه‌نامه‌هایی منتشر شده است که حاوی مطالب ارزنده‌ای پیرامون دنیای سینما بودند. ویژه‌نامه‌های جشنواره‌های سینمای آزاد، فیلمهای آموزشی و تربیتی، جشنواره جهانی فیلم تهران، سینمای جوان، سپاس، فجر، دانشجویی، کودکان و نوجوانان و... از این زمره‌اند. اما آنچه که در بررسی تاریخچه مطبوعات ادواری سینمایی ایران محسوس است، تفاوت بارز در میان نسلهای سینمای نوشتاری ایران است، بعضی سینه‌چاک فیلمهای خارجی بوده‌اند و گروهی نیز نیروی خود را صرف ترویج فرهنگ ملی کرده‌اند. جمعی به ابعاد علمی و فنی سینما نظر داشته‌اند و برخی به نقدهای اجتماعی و تاریخی پرداخته‌اند و در مجموع، هر یک از زاویه‌ای خاص به سینما نگریسته‌اند. امروزه در شکل ظاهر و محتوای مطبوعات سینمایی نیز دگرگونی عمیقی رخ داده است. افزایش کمی و رشد کیفی مطبوعات سینمایی نسبت به دو دهه قبل کاملاً محسوس است. ارتقای سطح فکری تماشاگران سینما و خوانندگان مطبوعات نیز باعث شده است که دست اندرکاران مطبوعات سینمایی در انتخاب مطالب و تصاویر دقت بیشتری داشته باشند.